

Kibyra Kazı Çalışmaları 2007

Excavations at Kibyra in 2007

H. Ali EKİNCİ – Şükrü ÖZÜDOĞRU – Eray DÖKÜ – Gökhan TİRYAKI

2007 yılı Kibyra kazı çalışmaları Burdur Müzesi Müdürü H. Ali Ekinci başkanlığında, Prof. Dr. F. Işık ve Prof. Dr. H. İşkan Işık'ın bilimsel danışmanlığında, 23.08.2006 tarihinde başlamıştır. Kazı çalışmaları; Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyeleri, araştırma görevlileri, öğrencileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğrencileri, Burdur Müzesi'nde görevli arkeolog G. Gülseven, 4 haritacı, 4 mimar ve 20 işçiden oluşan bir ekiple yürütülmüştür. Çalışmalar, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'müzün DÖSiMM kanalıyla sağladığı ödenekle gerçekleşmiştir. 2007 yılı Kibyra için ayrı bir anlam taşımaktadır; çünkü Burdur Valiliği öncülüğünde ve Gölhisar Kaymakamlığı ile Gölhisar Belediyesi'nin destekleriyle, 35 kişilik kapasiteye sahip modern bir kazı evine kavuşmuştur. Bu bağlamda, Burdur Valisi Sayın M. Rasih Özbek başta olmak üzere, Gölhisar Kaymakamı Selami Kapankaya ve Belediye Başkanı Mehmet Yavuzer'e, ayrıca İ. Gülpınar'a teşekkürü bir borç biliriz.

2007 sezonunda kazı çalışmaları sadece Stadion'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, I. Derece Sit Alanı sınırları dahilinde kent haritası çıkarılmış (Res. 1); Stadion ve Tiyatro'da röleve çalışmaları modern tekniklerle büyük oranda tamamlanmış; 2006 sezonunda başlanılan seramik çizim - envanter çalışmaları ve yüzey araştırmalarına devam edilmiştir. Bunlar haricinde, yoğun maki örtüsüyle kaplı tiyatro, agora set duvarı, çeşme ve hamam yapılan temizlik sonucunda bitki örtüsünden arındırılarak, çizim çalışmaları için hazır hale getirilmiştir.

1. Stadion Kazı Çalışmaları

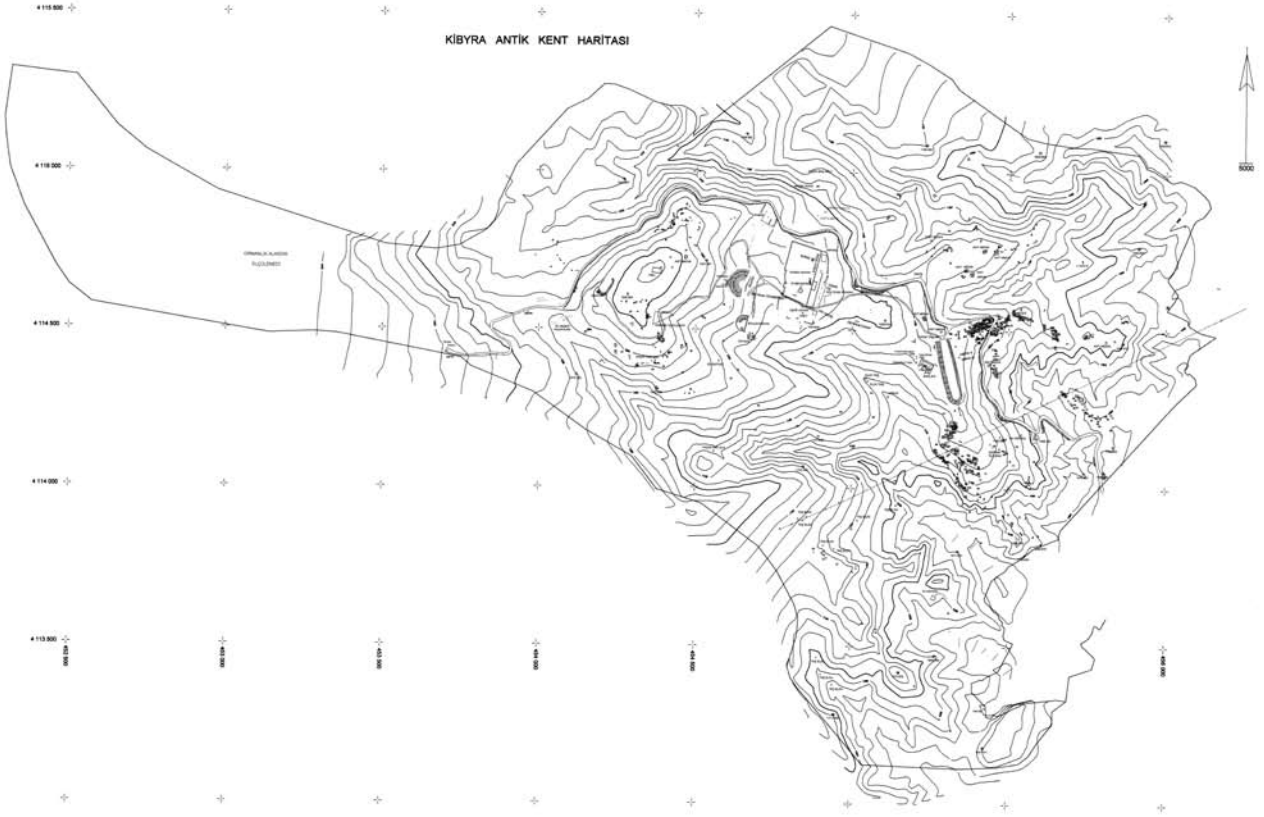
Kentin resmi yapılarının konumlandığı ana tepenin doğu yamacında yer alan Stadion, güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda konumlandırılmış "U" formulu ve tek sphenoneli bir mimariye sahiptir (Res. 2). İlk olarak 2006 kazı sezonunda başlayan çalışmalarda, neredeyse tamamı sağlam durumdaki 21 oturma sırasına sahip ve

The 2007 campaign at Kibyra began on the 23rd of August, 2007 led by H. A. Ekinci, director of the Burdur Museum, under the scientific supervision of Profs. F. Işık and H. İşkan Işık. The excavation team comprised the faculty, research assistants and students of the Department of Archaeology at Akdeniz University, students from Dokuz Eylül University, İzmir, archaeologist G. Gülseven from Burdur Museum, four cartographers, four architects and 20 workers. The campaign was implemented with the financial support of the General Directorate of Cultural Heritage and Museums via DÖSiMM. 2007 also carried a special importance for Kibyra because with the support of the Burdur Governorship, the Gölhisar Kaymakamlığı and the Gölhisar Municipality, an excavation house with a capacity for 35 people was completed and in consequence, we would like to express our appreciation to Governor M. Rasih Özbek, and to Selami Kapankaya, the Gölhisar Kaymakamı and Mehmet Yavuzer, the Gölhisar Mayor, as well as to İ. Gülpınar.

In the 2007 excavation campaign was only carried out in the stadion. The city lying within the boundaries of this 1st degree protection area was mapped (Fig. 1); the relevé work on the stadion and the theatre has almost been completed, employing modern techniques and the drawing and inventory work on the pottery finds initiated in 2006 continued. In addition, the theatre, the agora retaining wall, the fountain and bathhouse were cleaned and prepared for drawing and documentation work.

1. Work at the stadion

The stadion is located on the east slope of the main hill where all of the official buildings of the city are found. It is a U-shaped building with a single sphenone orientated in a southwest-northeast direction (Fig. 2). In the 2006 campaign the west cavea with 21 almost intact rows of seats divided by 13 kerkides were entirely exposed. In addition, a portico extending all along the

Res. 1 Antik kent haritası Ölçek: 1/5000
Fig. 1 Map of the ancient city, scale: 1/5000

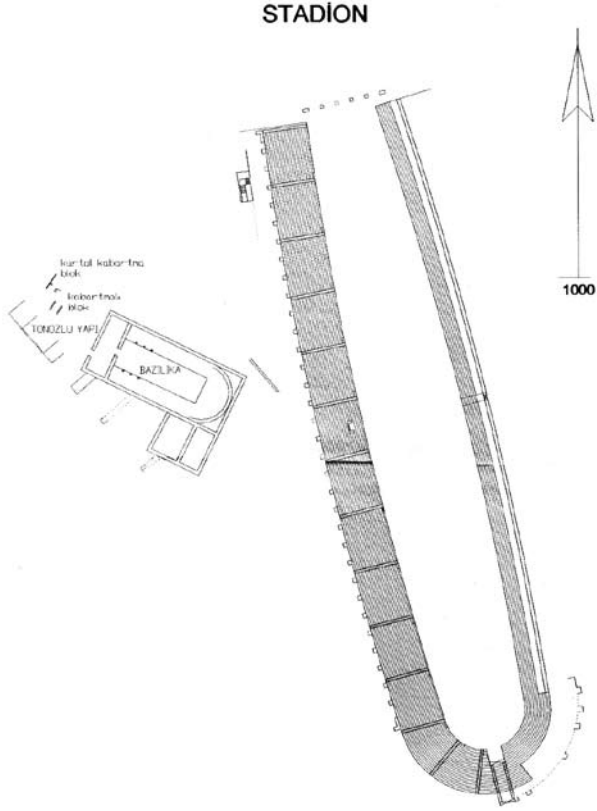
13 kerkidesle bölünmüş batı cavea tamamen açılmıştır. Ayrıca batı caveanın üstünde, tüm cepheyi kaplayan bir portiko ile karşılaşmış ve arkasında yer aldığını düşündüğümüz yol döşemine yönelik kazılara başlanmıştır. Yapılan açmada döşemsiz, ana kaya üzerine sıkıştırılmış toprak ile oluşturulan bir yol ele geçerken, batıda yolun, moloz taşlarla yapılmış kireç harçla sıvanmış bir teras duvarıyla sonlandığı anlaşılmıştır (Res. 3-4).

Diğer bir çalışma da Stadion zeminine yönelik olarak açılan sondajdır. Bu sondaj da, zeminin ana kaya üzerine sıkıştırılmış ince toprakla kaplandığı görülmüştür. Ayrıca Stadion temelinin altında ana kayada açılan bir çukur ve içinde kuzey ve güney yönden iki künkün bağlandığı, atık su sisteminin parçası olan yarım bir pithos ele geçmiştir.

2007 sezonu Stadion kazılarında ilk olarak amaçlanan, batı oturma sıraları arkasındaki portik ve teras duvarının takip edilerek rölöve ve restitüsyon projelerinin tamamlanmasıydı. Bu nedenle portiko terasında başlatılan kazılar sonucunda, güneye doğru 40 m. ilerlenmiş; moloz taş ve kireç harçla yapılmış teras duvarının güneye doğru kesintisiz devam ettiği görülmüştür. Ayrıca, kuzey

top of the west cavea was found and excavations aimed at cleaning the postulated road behind it. The trench that was opened showed that the road was constructed of pressed earth lying directly on the bedrock and was bordered on the west by a terrace wall constructed of rubble and lime mortar (Figs. 3-4). Another focus of the work was the sounding trench dug to explore the floor of the stadion. This trench too showed that the floor consisted of a thin layer of pressed earth upon the bedrock. In addition, a pit in the bedrock under the foundations of the stadion contained a half-pithos connecting to two pipes extending in a north-south direction.

The first aim of the 2007 campaign was to follow the portico and terrace wall behind the western rows of seats in order to complete the relevé and restitution projects. Consequently excavations were initiated on the portico terrace extending 40 m. southwards and it was seen that the terrace wall of rubble and lime mortar continued uninterruptedly south. In addition, an L-shaped corridor was reached 11.10 m. south of the north corner. It starts with a doorway 2.10 m. wide and the corridor ascends to the west in three steps, reaching a large landing and

Res. 2 Stadion ve Sebasteion (?) Planı Ölçek: 1/500
Fig. 2 Plans of Stadion and Sebasteion (?), scale: 1/500

köşeden 11.10 m. güneyde, 2.10 m. genişliğinde bir kapı ile ilk önce batıya doğru tırmanan üç merdivenin sonunda, geniş bir sahanlık ve ardından güneye dönen ve 10 merdivenle yükselen "L" formunda, olasılıkla üstünün bir kısmı tuğla tonozla kapatılmış koridorla karşılaşmıştır. Stadion'dan yukarıya geçişi sağlayan kapının yanları, Stadion portikosundan devşirme bloklarla örülmüştür. Ayrıca moloz taşlar ve kireç harçla örülmüş Geç Dönem teras duvarının kuzey köşesinin, Stadion portikosunun kuzey girişini sağlayan kapıyla birleştirildiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda Stadion portikosu kuzey kapısının da, kuzeybatıya doğru çapraz ilerleyen 1.80 m. kalınlığında daha erken bir duvarla inorganik bir bağlantı içinde olduğu belirlenmiştir (Res. 4).

Bütün bu çalışmaların sonucunda son evre olan moloz taşla örülmüş geç dönem teras duvarının; birinci ve ikinci evre duvarının arasına moloz taş ve kireç harçla doldurularak, sağlamlaştırılmış olduğu ortaya çıkmıştır. Böylece ilk evrenin, olasılıkla Stadion alanı yokken yapılan güçlü bir duvar olduğu, ikinci evrede Stadion ile bağlantılı bir yapılanmaya gidildiği ve son evrede, portığın yıkılmasının ardından, alanın düzelterilip kalın bir teras duvarının inşa edildiği anlaşılmıştır.

Res. 3 Stadion, Portiko kazı alanı
Fig. 3 Stadion, excavation area at the portico

then ascends towards the south in ten steps, and possibly was roofed by a brick vault. The sides of the doorway providing access from the stadion were built from spolia blocks taken from the stadion's portico. It was also observed that the north corner of the late period terrace wall of rubble and lime mortar joined the northern doorway of the stadion's portico. In addition, the north doorway of the stadion's portico forms a non organic connection with an earlier wall, 1.80 m. wide, extending diagonally northwest (Fig. 4).

All this work revealed that the late period wall of rubble and lime mortar was indeed built through incorporating the first and second phase early walls by filling the gap between them with rubble and lime mortar. Thus, the first phase consisted of a strong wall before the stadion was constructed. The second phase consisted of a construction connected with the stadion and in the last phase, following the destruction of the portico, the area was levelled and a thick terrace wall was built.

The work on the water system under the stadion's foundations initiated in 2006 continued in 2007 and the sounding trench under the kerkides between cavea E and F confirmed the findings from 2006. A canal was found cut into the bedrock under the foundations of the stadion which contained fragments of pipes and the presence of a water system under the stadion was thus confirmed. However, the question as to if this system was related to the stadion or to the nearby fountain can only be resolved in the future.

A section of the terrace wall of the portico was badly damaged by the large blocks falling from above. Therefore, the damaged parts were rebuilt using the original rubble and lime mortar, prepared as per original. During this work, two stone seats that had fallen on the north corner of cavea A were returned to their original

Res. 4 Stadion, Portiko ve Teras Duvarı kazı çalışması sonrası
Fig. 4 Stadion, portico and terrace wall after the excavations

Ayrıca, ilk defa 2006 yılında başlanan, Stadion temellerinin altında bulunan su sistemine ait çalışmalar, 2007 sezonunda da devam etmiş; E-F caveaları arasındaki kerkidesin altında bir sondaj açılmış ve 2006 sezonunda elde edilen veriler doğrulanmıştır. Bu sondajda stadionun temel taşlarının altında ana kayadan açılan bir oluğun içinde künk parçalarına rastlanmış ve stadion alanının altında bir su sisteminin olduğu kesinleşmiştir. Ancak bu sistemin stadionla mı, yoksa yakınlarda stadion seyircisinin su ihtiyacını gideren bir nymphaeumla mı bağlantılı olduğu sorusu gelecek yıllardaki çalışmalarla cevaplanabilecektir.

Özellikle portiko teras duvarının cephesinin bir bölümü, yukarıdan kayan büyük bloklar nedeniyle oldukça tahrip olmuştur. Bu nedenle, alanda ele geçen moloz duvarın kendi taşları ve orijinaline uygun olarak hazırlanan kireç harç ile duvarın yıkılmış olan bölümleri örülerek konservasyon çalışması yapılmıştır. Bu çalışma sırasında Stadion, A caveası kuzey köşesinde düşmüş şekilde duran iki taş koltuk, zeminleri düzenlenerek orijinal yerlerine konmuştur. Ayrıca, büyük bir vinç yardımıyla, kaymış olan oturma sıraları ve mimari parçalar, oluşturulan blok tarlasına taşınmışlardır. Çalışmalar, kazılan alanın 1/50 ölçekli cephe, plan ve kesit çizimlerinin yapılmasıyla sonlandırılmıştır.

2. Rölöve Çalışmaları

Bugün yaklaşık 240x50 m.'lik bir alanı kaplayan Stadion'un ve kalıntıları yaklaşık 70x50 m.'lik bir alana yayılmış durumdaki Tiyatro'nun rölöve çalışmalarında iki farklı modern teknik uygulanmıştır. Çalışmalar 4 kişilik bir mimar ekibi tarafından gerçekleştirilmiş, Stadion'un 3D laser scanner yöntemiyle üç boyutlu ve hava fotoğrafı-total station yöntemiyle tek boyutlu plan rölövesiyle, tiyatro'nun hava fotoğrafı-total station

Res. 5 Stadion, Rölöve çalışmaları
Fig. 5 Stadion, relevé work

locations. In addition, rows of seats and architectural elements out of their original locations were removed, using a large crane, to a nearby stone block field prepared for this purpose. The work was completed with the drawings of the facade, plan and cross-section in 1:50 scale of the excavated area.

2. Relevé Work

Today the stadion covers an area of about 240x50 m. and the theatre covers an area of 70x50 m. Their relevé plans were prepared implementing two different modern techniques by a team of four architects. A 3-D relevé using 3D laser scanner and a 1-D layout plan using aerial photos and total station were prepared for the stadion while a 1-D layout plan using aerial photos and total station was prepared for the theatre. The work was conducted using a laser scanner, Riegl LMS-Z390 model, a total station, Sokkia SET4110R model, a remote-control helium balloon equipped with cameras, and two laptops loaded with special programmes. Thus, the stadion is ready for restitution and restoration planned to begin in the next excavation season, and the theatre is ready for the removal through excavation of the blocks that have fallen into the orchestra and in front of the stage building (Figs. 5-7).

3. Mapping Work

The work was conducted by a team of four cartographers. First of all, triangulation and polygonal points on and about the city were established and points for countrywide coordinates and altitudes were identified. The measurements of the ancient city were conducted in real time using Topcon Hiper Plus GPS receivers with serial numbers 8QB41KRH24G and 8PB09ZDB0G0. All the

Res. 6 Tiyatro, Bitki temizliği sonrası
Fig. 6 Theatre, following the cleaning of vegetation

yöntemiyle tek boyutlu plan rölövesi çıkarılarak tamamlanmıştır. Çalışmalarda Riegl LMS-Z390 model laser scanner, Sokkia SET4110R model total station, uzaktan kumandalı foto çekim kitli bir helyum balonu ve özel programlarla donanımlı iki adet dizüstü bilgisayar kullanılmıştır. Çalışmalar sonucunda Stadion, gelecek yıl kısmen başlanması planlanan restitüsyon ve restorasyon çalışmalarına; Tiyatro, yine gelecek yıl yapılması planlanan, oturma sıraları kazı çalışmasıyla, orkestra ve sahne binası önündeki düşmüş blokların oluşturulacak blok tarlasına taşınmasına hazır hale getirilmiştir (Res. 5-7).

3. Harita Çalışmaları

4 kişilik bir harita uzman ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir. Öncelikle kent ve civarında bulunan nirengi ve poligon noktalarının durumu araştırılmış, ülke koordinat ve yükseklik değerleri bulunan noktalar tespit edilmiştir. Antik kentin ölçümleri 8QB41KRH24G ve 8PB09ZDB0G0 seri numaralı Topcon Hiper Plus GPS alıcıları ile "real time" yöntemiyle yapılmıştır. Kentte bulunan bütün antik yapıların ve arazinin topografyasının belirlenmesi için yapılan ölçümler bilgisayar ortamına aktarılarak NetCADD programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışmalar sonucunda, toplam 387 hektarlık I. Derece Sit Alanı'nın topografyası ve her türlü antik kalıntı işlenerek 1/5000 (5 Pafta); 1/1000 (21 Pafta) ölçekli kent haritası tamamlanmıştır. Ayrıca Stadion, Tiyatro, Bouleuterion (/ Odeon), Hamam ve Agora yapılarının 1/500 ölçekli çıktıları alınmıştır. Böylece antik kent kalıntıları 1/ 25.000 ölçekli Türkiye haritasında gerçek konumlarıyla işaretlenmişlerdir (Res. 1).

4. Seramik Çizim ve Envanter Çalışmaları

2006 yılı yüzey araştırmaları sonucunda, Kibyra'nın nitelikli ve yoğun seramik üreten atölyelere sahip olduğu anlaşılmıştı (Bk.: H. A. Ekinci, v.d., "Kibyra Kazı

Res. 7 Tiyatro, Rölöve çalışması
Fig. 7 Theatre, relevé work

measurements made were transferred to the computer using the NetCADD programme in order to identify the topography of all the ancient buildings and the land. The mapping work was completed with a 1:5000 scale map (5 sheets) and one 1:1000 scale map (21 sheets) of the city showing the position of all the ruins together with the topography of the 387 hectares forming this 1st degree protection area. In addition, 1:500 scale maps of the stadion, theatre, bouleuterion (/ odeon), bathhouse and agora were completed and, consequently, the ruins of the ancient city have been mapped in their real positions in the 1:25000 scale map of Turkey (Fig. 1).

4. Pottery Documentation and Inventory Work

By the end of the surveys at Kibyra in 2006, it was understood that Kibyra had pottery workshops with high quality production in quantity (See: H. A. Ekinci et al., "Excavations at Kibyra in 2006", ANMED 5, 2007, 22-28; Ş. Özüdoğru et al., "Kibyra Geç Roma-Erken Doğu Roma Mühürlü Unguentariumları", Olba XV, 2007, 145-178. In addition, for the red slip wares from Kibyra see Ç. Uygun – E. Dökü, "Kibyra Yerel Üretimi Kırmızı Astarlı Seramikleri", Adalya XI, 2008, 133-164.

The classification, drawings to scale, photographic documentation and inventory work on the potshards collected from the excavations at the stadion and from the quantity of ceramics from the pottery workshops that begun in 2006 continued also in 2007 with a team of five experts. 10 boxes of potshards from 2006 and 15 boxes from the excavations and surveys of 2007 have been documented and inventoried, grouped according to form and chronologies and stored on site in the depots of the excavation house.

Çalışmaları 2006”, ANMED 5, 2007, 22-28; Ş. Özüdoğru, v.d., “Kibyra Geç Roma-Erken Doğu Roma Mühürlü Unguentariumları”, Olba XV, 2007, 145-178. Ayrıca, Kibyra kırmızı astarlı seramikleri için bk.: Ç. Uygun – E. Dökü, “Kibyra Yerel Üretimi Kırmızı Astarlı Seramikler”, Adalya XI, 2008, 133-164).

Geçen yıl gerek Stadion kazı çalışmalarından gerekse seramik atölyesi akıntularından toplanan parçaların sınıflandırma, ölçekli çizim ve fotoğraflanarak envanter kayıtlarının tamamlanması çalışmasına, 2007 yılında da 5 kişilik çizim ekibi tarafından devam edilmiştir. Çalışmalar sonucunda, 2006 yılında toplanan yaklaşık 10 kasa seramik buluntuyla, 2007 yılı kazı ve yüzey araştırmalarından ele geçen yaklaşık 15 kasa seramik buluntunun temizlik, çizim-envanter çalışmaları tamamlanmış, seramikler form ve kronolojilerine göre gruplandırılarak kasalanmış ve Kibyra Kazievi’nde koruma altına alınmıştır.

5. Yüzey Araştırmaları

2006 yılında başlanan kent merkezi ve teritoryumu yüzey araştırmalarına bu sezonda da devam edilmiştir. Bu araştırmalar; bir ay süresince devam eden Stadion kazı çalışmaları bitiminde bir hafta boyunca 7 kişilik bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. İlk olarak tiyatronun arkasında konumlanan seramik atölyeleri alanında yoğunlaşmış, Tiyatro Tepesi güney yamacındaki yağmur arkalarında görülen yoğun seramik akıntısından yaklaşık 3 kasa nitelikli (birçoğu figürlü, mühürlü, boya bezemeli olarak) seramik parçaları ve Kibyra’nın yerel seramik üretimini kanıtlayan üretim hatası seramik örnekleri toplanmıştır. Bunlar, temizlenerek fotoğraflanmış ve çizimleri yapılarak bilimsel yayın çalışmalarına hazır hale getirilmişlerdir.

Agora’da yapılan araştırmalarda ise, set duvarlarının en geç İ.S. 6. yy. sonlarında, olasılıkla bir deprem felaketi sonucunda, agora içindeki yapılardan sökülen devşirme mimari parçalarla tamirat gördüğü gözlenmiştir. Bu onarım sırasında Yukarı Agora’nın kuzeydoğu köşesindeki bir tapınak ile Aşağı Agora’nın güneydoğu köşesindeki diğer bir tapınağın neredeyse tamamen sökülerek, mimari parçalarının set duvarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kibyra’ya yaklaşık 15 km. uzaklıktaki Yamadı Gölü kıyısında konumlanan, bugün Göl Adası olarak bilinen kayalık tepe ve çevresinde 2006’da yapılan yüzey araştırmalarına devam edilmiştir. 2006 ve 2007 yılı yüzey araştırmalarında, tepenin kuzey yamacındaki tarlalardan seramik örnekleri toplanmıştır. Bu örneklerin değerlendirilmeleri sonucunda, Göl Adası’ndaki yerleşimin, Tunç

5. Surveys

Surveys in the urban centre and territory initiated in 2006 continued this year. The surveys were carried out by a team of seven for a week following the month long excavations at the stadion. Firstly, we focused on the area containing the pottery workshops behind the theatre and collected, from the rain canals on the south slopes of the theatre three boxes of high quality potshards (mostly carrying figurative decoration, seal marks and painted wares) and production wasters clearly establishing there was local pottery production at Kibyra. These potshards were cleaned, photographed and drawn to scale, in preparation for scientific work.

The work at the agora showed that the retaining walls were repaired with spolia from the buildings inside the agora, during the late 6th century A.D. at the latest, possibly a consequence of damage following an earthquake. It was seen that one temple in the northeast corner of the upper agora and another temple in the southeast corner of the lower agora were dismantled entirely to repair these retaining walls.

The surveys on and around the Göl Adası, the rocky hill by the Yamadı Gölü, 15 km. from Kibyra continued and potshards from the fields on the north slope of the hill were collected. The evaluation of these potshards indicated the settlement at Göl Adası was established in the Bronze Age and lasted into Late Antiquity. According to Strabo, Kibyra moved to its present location at a later date; possibly the city was originally located around this lake. The results of our research to date also support the claim made by Strabo. We have found nothing earlier than the 3rd century B.C. in either the excavations at the stadion or during our surveys in the city. The settlement at Göl Adası, together with the settlement at Uylupınar, whose necropolis was previously excavated by the Burdur Museum in a rescue excavation, located on the hills nearby (Toprak Tepe, Kabakkırı and Gavurdamı), are also important sites that can provide data concerning the early history of this region. Indeed, the Bronze Age shards collected in the course of the surveys, polychrome painted wares identical to Phrygian painted wares, shards with concentric circles and geometric motifs which we think belong to the Protogeometric and the Geometric periods clearly indicate their importance. This is further reinforced by the rock installations that parallel the Phrygian open-air temples to be observed on the rocky hill. This settlement is thought to have been active in the Early Iron Age and may present us with new evidence concerning the question of the Trmmili, as it is located very close to modern Dirmil; because the people called Lukka or Lukki in the ancient Egyptian sources

Çağ'dan başlayarak geç Antik Çağ'a kadar iskân gördüğü anlaşılmaktadır. Strabon'un anlatımına göre; Kibyra, bugünkü yerine daha sonradan taşınmıştır, olasılıkla erken dönemlerde kent yine bu göl etrafında olmalıdır. Yaptığımız araştırmaların bugüne kadarki sonuçları da bu anlatımı desteklemektedir, zira Stadion'daki kazı çalışmaları ve kentteki yüzey araştırmalarımızda henüz İ.Ö. 3. yy.'dan daha erkene ait olabilecek bir veriye rastlanmamıştır. Göl Adası'ndaki yerleşim, hemen yanındaki tepelerde (Toprak Tepe, Kabakkırı, Gavurdanı) konumlanan ve daha önce Burdur Müzesi tarafından Nekropol alanında kurtarma kazısı yapılan Uylupınar'daki yerleşimle birlikte, bölgenin erken tarihine ışık tutacak nitelik ve önemdedir. Nitekim yüzey araştırmaları sonucunda ele geçen Tunç Çağ seramik parçaları, Frig boyalı seramiğiyle özdeş renkli boyalı parçalar, Protogeometrik ve Geometrik Dönem'den olduğunu düşündüğümüz içiçe çemberli, geometrik bezemeli parçalar bu önemi belgelemektedir. Ayrıca kayalık tepede gözlemlenen, Frig açık hava tapınaklarıyla özdeş kaya döşemeleri de bu görüşü desteklemektedir. Erken Demir Çağ'da bölgede etkin olduğunu düşündüğümüz bu yerleşimin bir diğer önemi de, bugünkü ilçe merkezi Dirmil'e olan çok yakın coğrafik konumuyla "Trmmili" sorununa yönelik olası yeni veriler sunabilecek olmasıdır. Çünkü, Hitit ve Mısır kaynaklarında Lukkalılar ve Lukkiler, İlyada'da ise Lykialılar adıyla anılan halkın, Klasik Dönem'de soylarını ve bölgelerini "Trmmili (Termilae)" olarak adlandırdıkları bilinmektedir (Herodotos, I. 173), nitekim bunu yerel dildeki yazıtlar da ispatlamaktadır. Aynı isim Patara Yol Kılavuz Anıtı'nda Balboura ve Kibyra arasında bir yöre adı olarak geçmekte ve Kuzey Lykia'da yer alan bugünkü "Dirmil" adının da kökeni olabileceği belirtilmektedir. Bu sebeplerle, tepe ve çevresinde yapılan yüzey araştırmalarına gelecek yıllarda daha kapsamlı şekilde devam edilecektir.

and the Lycians in the Iliad are known to have called themselves Trmmili (Termilae) (Herodotus I. 173) as evidenced by the inscriptions in the local language. The same name is cited in the Guide to Roads Monument at Patara as being the name of an area between Balboura and Kibyra and it is reported to have been the origin of the name Dirmil. Therefore, the surveys on and around this hill will continue in greater detail in the coming seasons.